

Mahirî Dede Hayatı ve Şiirleri: Mehmet Mahir Özkolaçık [d. 1887-ö. 1952]

Mahirî Dede Life and Poems: Mehmet Mahir Özkolaçık [b. 1887-d. 1952]

Ali Timurtaş Özmen
Sorumlu Yazar / Correspondence
Şahin Orbay Daldal
Nurhazal Bilgi

Özet

Bu çalışma, Kolu Açık Hacım Sultan Ocağının 20. yüzyıldaki dedelerinden Mehmet Mahir Özkolaçık'ın hayatı ve şiirlerini konu edinmektedir. Mehmet Mahir Özkolaçık, Malatya Yazıhan Karaca Köyünde 1887 yılında doğmuş ve yine Karaca köyünde 1952 yılında ölmüştür. Osmanlı Devletinin son dönemi ve Türkiye Cumhuriyet'in ilk yıllarında yaşamıştır. Hacım Sultan ocağına mensup olduğu için ocağın hizmetini yürütmeye gayret etmiştir. Hacım Sultan ocağı, Hacı Bektaş Veli Dergâhına bağlıdır. Bundan dolayı da Mehmet Mahir Özkolaçık'ın Hacı Bektaş Veli evlatlarıyla yakın mesaisi ve dostluğu olmuştur. Mehmet Mahir Özkolaçık, şiirlerinde Mahir, Mahirî ve Kul Mahir mahlaslarını kullanmıştır. Kendisi ve çevresi tarafından okunan şiirleri, birçok yerde dağınık halde korunmuştur. Her geçen gün Mehmet Mahir Özkolaçık'ın şiirleri kaybolmaktadır. Bununla birlikte şiirlerinin büyük bir kısmı, Hacım Sultan Ocağı mensuplarının elindeki defterlerde de kayıtlıdır. Defterler, Mehmet Mahir Özkolaçık'ın kalemle yazılmış ve müellif nüshasıdır. Bu çalışmada yer verilen onun şiirleri bu üç defterden seçilerek alınmıştır. Şiirlerin tamamı hece ölçüsüyle yazılmıştır. Şiirlerinde, 'Ehlibeyt muhabbeti' yoğun olarak işlenmiştir. Ayrıca Mehmet Mahir Özkolaçık, özellikle temas halinde olduğu Çelebileri şiirlerine konu edinmiştir. Yaşadığı dönemden ve karşı karşıya olduğu sıkıntılardan da söz etmiştir. Bu çalışmayla birlikte Mehmet Mahir Özkolaçık'ın hayatı hakkında kısa bilgi verilmesinin yanı sıra şiirlerinin bir kısmı ilk defa yayımlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mehmet Mahir, Hacım Sultan Ocağı, Hacı Bektaş Veli, Şiir, Cönk.

Abstract

This study deals with the life and poems of Mehmet Mahir Özkolaçık, one of the last period pir's of the *Kolu Açık Hacım Sultan* ocak. Mehmet Mahir Özkolaçık was born in Malatya Yazıhan Karaca Village in 1887 and died in 1952. He lived in the last period of the Ottoman Empire and the first years of the Turkish Republic. Since he was a member of the Hacım Sultan ocak, he tried to carry out the service of the ocak. The Hacım Sultan ocak is connected to the Hacı Bektaş Veli Lodge. For this reason, Mehmet Mahir Özkolaçık has had close work and friendship with the children of Hacı Bektaş Veli. Mehmet Mahir Özkolaçık used the pseudonyms Mahir, Mahirî and Kul Mahir in his poems. His poems, read by him and his entourage, have been preserved in scattered form in many places. Every day, Mehmet Mahir Özkolaçık's poems are disappearing. However, most of his poems are recorded in the notebooks held by the members of the Hacım Sultan ocak. The notebooks are written down by Mehmet Mahir Özkolaçık and are the copy of the author. His poems, which are included in this study, have been selected from these three notebooks. All the poems are written in syllabic meter. Among the subjects of the poems, the love of Ehlibeyt was intensely processed. In addition, Mehmet Mahir Özkolaçık, especially the Çelebis, with whom he is in contact, has been the subject of his poems. He also talked about the period in which he lived and the difficulties he faced. With this study, besides giving brief information about Mehmet Mahir Özkolaçık's life some of his poems were published for the first time.

Keywords: Mehmet Mahir, Hacım Sultan Ocak, Hacı Bektaş Veli, Poetry, Conk.

Giriş

20. yüzyıl içinde (H.1303/1887-1952) Malatya'nın önceleri Arguvan ilçesine bağlıyken şimdi Yazihan ilçesine bağlı olan Karaca köyünde yaşayan ve Hünkâr Hacı Bektaş Veli'nin "emmioğlu", "Horasan'dan yoldaşı", "halifesi", "erenlerin batın celladı" olarak bilinen, asıl adı Recep olan ve Onuncu İmam Ali el-Hadî / Ali Naki (as)'ın torunu ve Şehzade Hüseyin'in oğlu olan Koluaçık Hacım Sultan soyundan gelen Mahirî Dede (Mehmet Mahir Özkolaçık), Veliyeddin Hürrem Çelebi (1867-1940), Ali Rıza Ulusoy (1910-1968) ve Feyzullah Ulusoy (1920-1994)'un postnişinliği döneminde ve onlardan icazetli olarak 30 yıl dedelik yapmıştır (Özmen, 2022, ss. 557-560).

Şekil 1: Mehmet Mahir Özkolaçık.

Uzun yıllardır yürüttüğü bu hizmet ve faaliyetleri için yol ve erkân eğitimini aile içinde almış ve bunun yanında kendisini de yetiştirmiştir. Mahirî Dede, gençlik yıllarında amcazadesi Hüseyin Efendiden zahiri ilimleri tahsil etmesine karşın içindeki aşkın artmasıyla, o dönem postta oturan amcası Göğ Hüseyin Dede ile dedeliğe gitmiş ve Hacım Sultan ocağında uygulanan erkânı amcasından öğrenmiştir. Ayrıca, Hacı Bektaş Veli Dergâhında tekke adabı ve usulüne yönelik Çelebilerin tedrisatından geçmiştir.

Mehmet Mahir Özkolaçık, üç evlilik yapmıştır. İlk evliliğini kendisi gibi dede soylu olan Ali Ülger'in (Ali Onbaşı) amcası kızı Selver (Sarı) Ana ile yapmış ve bu evliliğinden Hatice ve Bektaş adlı çocukları olmuş ancak Bektaş çok küçük yaşta vefat etmiştir. Hatice (Göğ Hatçe) adlı kızının kendisi gibi dede soylu olan Hüseyin İbrahim Özmen ile evliliğinden çocuk yaşta hastalanarak vefat eden beş kız ile İsmail, Fevzi ve Sefa isimli çocukları olmuştur. İkinci evliliğini, günümüzde dede soylu 'Demir' soyadlı aileden olan Fato Ana ile yapmış ise de Fato Ana'dan çocuğu olmamış, onu hizmet etmesi için Hacıbektaş'a götürmüştür. Sonuncu evliliğini de günümüzde dede soylu 'Kuşdoğan' soyadlı aileden olan Döndü Ana ile yapmıştır. Bu evliliğinden de çocuğu olmamış ancak Döndü Ana, kardeşi Veli Kuşdoğan'ın kızı Mesude'nin evlat edinmesini istemişse de hukuken bu mümkün olmamıştır.

Mehmet Mahir Özkolaçık, seferberlik ilan edilince 1. Dünya Savaşı'na katılmış ve Kurtuluş Savaşı'nda da farklı cephelerde savaşmıştır.

Mehmet Mahir Özkolaçık, 1887 yılında doğduğu Karaca Köyü'nde 1952 yılında vefat etmiştir (Özmen, 1998, 67-72).

Şekil 2: Mehmet Mahir Özkolaçık'ın Mezarı (Ali Timurtaş Özmen Arşivi)

Hünkâr Hacı Bektaş Veli Dergâhı postnişinlerinden eski milletvekili rahmetli 'Hasan Hulkî' Ali Rıza Ulusoy Efendi (1910-1968), rahmetli Mehmet Mahir Özkolaçık Dede'nin kabri üzerine, bizzat yazılmasını sağladığı kitabe de şöyledir:

Hüvelbaki - Doğum 1303 / Ölüm 11 Şubat 1952 - Hacimsultanzade Mehmet Mahir Efendi

*Aslı hanedandır, hem nesli tâhir
Tarikat müftüsü idi, Mehmedi Mahir
Her ihvandan ümidim bir duadır
Bugün bana ise yarın sanadır*

*Pir-i Tarikata eyledi otuz sene hizmet
Hacı Bektaş Veli eyler ruhuna himmet
Mehmedi Mahir eyledi vefat
Hasan Hulkî diler Muhammed'den şefaât.*

Şekil 3: Ali Rıza Ulusoy'un Mehmet Mahir Özkolaçık'ın Vefatında Yazdığı Şiirin Latin Harfleriyle Yazılan Mezar Taşı

Mehmet Mahir Özkolaçık'ın vefatından sonra talibi ve yakın arkadaşı Fethiyeli Derviş Ali¹ şu şiiri yazıp Mahirî Dede'nin sağ eşi Döndü Hatun'a vermiştir:

*İsmi Mehmet'tir mahlası Mahir
Nesli Hacım Sultan hem nesli tahir
Feleğin câminı nûş etti âhiri
Dünyadan göç etti Mehmet Efendi*

*Duyan ahabplarına Mehmed göründü
Karaca'nın şavk yıldızı söyündü
Ehli irfan idi tamamen kendi
Dünyadan göç etmiş Mehmet Efendi*

*Mehmet Efendi de dünyadan göçtü
İşiten ahabbin tebdili şaştı
Elbistan eline bir fiğan düştü
Dünyadan göç etmiş Mehmet Efendi*

*Yaz bahar ayının suyu çağlıyor
Kızı oğlu cümle kara bağlıyor
Döndü Hatun hem durmadan ağlıyor
Göçünü yüklemiş Mehmet Efendi*

*Bir meclise varsa meydan açardı
O meclise ilim irfan saçardı
Muhib sadık olan candan geçerdi
Dünyadan göç etmiş Mehmet Efendi*

*Mehmet Efendi yüklemiş kervanı
Önü süre çeker gider sarvanı
Cümlemiz bilelim bu dünya fani
Kervanını çekmiş Mehmet Efendi!*

1. Mehmet Mahir Özkolaçık'ın Şiirleri

Mehmet Mahir Özkolaçık'ın yazdığı deyişlerinde, yola bağlılığı ve yol bilgisi, açık ve anlaşılır şekilde görülmektedir. Soyundan geldiğini açıkça vurguladığı Hacım Sultan'a olan sevgi ve bağlılığını 'Yaz-Bahar Ayındaki Deli İrmak Suları Gibi Coşturarak' Yüce Allah'a değin uzanan bir yolculuğa çıkarken, yine o güzel Ehlibeyt nesline canı gönülden inanır, bağlılığını bildirip sergiler ve onları kurtuluşun kaynağı kabul etmektedir. Sevgi tufanında Nuh'a yoldaşlık etmiş, Ehlibeyt sayesinde Bektaşî yolağına girip Hacım Sultan'a bağlılığını deyişlerinde dile getirerek vurgulamış ve son nefesine kadar Hak-Muhammed-Ali yoluna hizmet etmiştir.

Aşağıda yazma eserlerden seçilerek verilen şiirler, Koluvaçık Hacım Sultan Ocağından İsmail Özmen Dede tarafından Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Türk Kültürü Açısından Hacı Bektaş Veli Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezine bağışlanan yazmalardan tespit

1 Fethiyeli Derviş Ali, günümüzde "Güvercin" soyadlı sanatçıların büyükbabalarıdır.

edilmiştir. Mehmet Mahir Dede'ye ait olduğu tespit edilen şiirlerden seçilerek yirmi adedi buraya alınmıştır. İsmail Özmen tarafından bağışlanan yazmalar, kütüphanede İsmail Özmen Çekmecesi Yazmaları, Ankara Hacı Bayram Veli Türk Kültürü Açısından Hacı Bektaş Veli Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Kütüphanesi, No: 20210823; 20210824; 20210826, adı ve numarasıyla kayıtlıdır. Bağışlanan eserlerden yazma olanların tamamının dijital tarama ve kopyası yapılarak araştırmacıların hizmetine sunulmuştur.

Mehmet Mahir Dede'nin Mahir, Mahiri, Âşık Mahir ve Kul Mahir mahlasıyla söylediği ve yazıya aktarılan şiirlerinden örnekler:

1- Yeridi dünyadan vaktin imamı
Kan ağla gözlerim zamanı geldi
Şahım idi her dertlerin dermanı
Kan ağla gözlerim zamanı geldi

Ehlibeyt analar ah u figan kıldı
Şu çarhı gerdünün şulesi söndü
Feleğin zulumatında kadim dil öldü
Kan ağla gözlerim zamanı geldi

Ah felek ben sana nettim neyledim
Çıkardım beyazı kara bağladım
Gülyüzlü ağamı yolcu eyledim
Kan ağla gözlerim zamanı geldi

Sulbu Hünkâr idi Yusuf'u sani
İsmi veli aldın canlar cananı
Bu idi müminlerin gerçek imamı
Kan ağla gözlerim zamanı geldi

Dört kitapta Ya Ali gördüm korkanı
Bilin bu dünyanın ahir zamanı
Ziyaret eyledi Sultan Cemali
Kan ağla gözlerim zamanı geldi

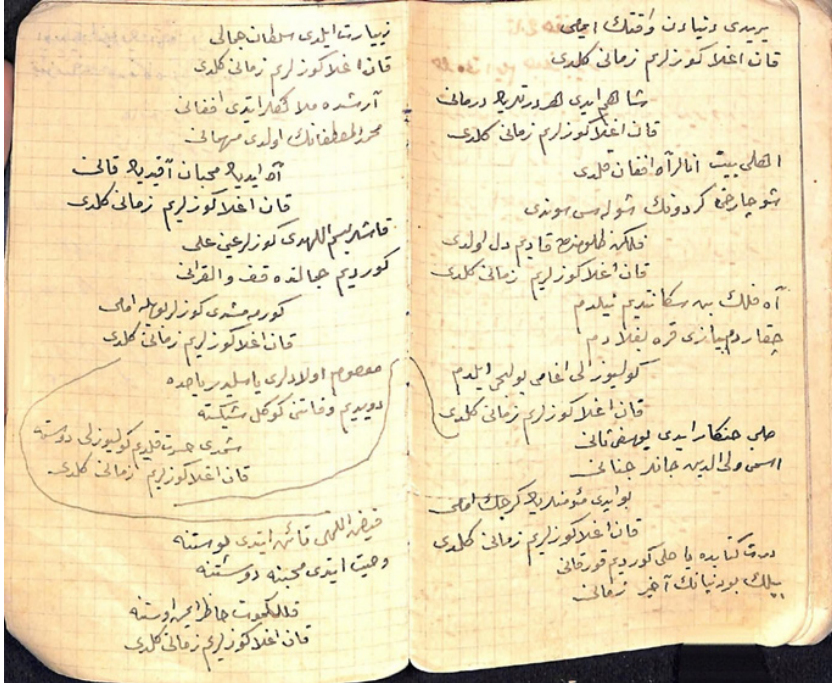
Arşta melaikeler etti efgânı
Muhammedi'l-Mustafa'nın oldu mihmanı
Ah edin muhibbân akıtın kanı
Kan ağla gözlerim zamanı geldi

Kaşlar bismillahtı gözler aynı Ali
Gördüm cemalinde Kaf ve'l-Kuran'ı
Görmemişti gözler böyle imamı
Kan ağla gözlerim zamanı geldi

Masum evlatları yaslıdır yasta
Duydum vefatını gönül şikeste
Şimdi hasret kıldım gülyüzlü dosta
Kan ağla gözlerim zamanı geldi

Feyzullah tain etti postuna
Vasiyet etti muhibbine dostuna
Felek-i mevt hazır imiş üstüne
Kan ağlar gözlerim zamanı geldi

On iki imamların atası idi
Mümine secdegâh potası idi
Âşık Mahir'in hocası idi
Kan ağla gözlerim zamanı geldi. [20210824/171-173]

2- Tarih bin üç yüz elliye konu
Nice alametler oldu gaziler
Otuyla ekinler bilimum yandı
Yusuf'un katli geldi gaziler

Beş tarlanın sapı bir harman oldu
Yine bir tarafı açıkta kaldı
Mallar tozlar yamaya vurdu
Bile bir seni gördük gaziler

Gündüz tufan eder geceler yalın
Mahlûkat azgındır bilmiyor halin
Kaldırmış aradan namus u arın
Böyle bir zamana erdik gaziler

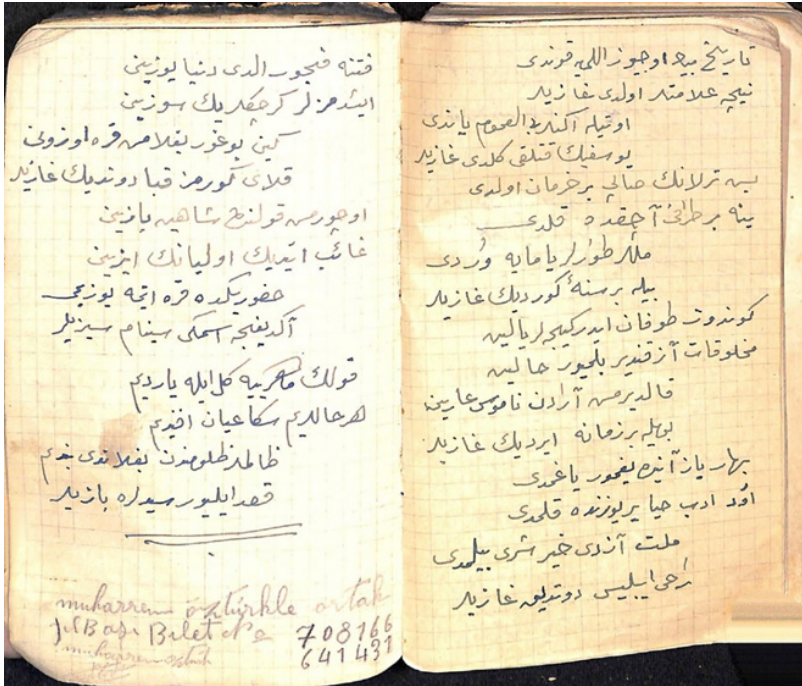
Bahar yaz ayında yağmur yağmadı
Ud edeb haya yeryüzünde kalmadı

Millet azdı hayr şerri bilmedi
Rahı iblis dutuluk gaziler.

Fitne fücür aldı dünya yüzünü
İşitmezler gerçeklerin sözünü
Kini buğuz bağlamış kara özünü
Kalay görmez kaba döndük gaziler.

Uçurmuş kolunda şahin bazını
Kaybettik evliyanın izini
Huzurunda kara etme yüzünü
Andıkça ismin sinam sızılar.

Kul Mahiri'ye gel eyle yardım
Her halim sana ayan efendim
Zalimin zulmünden bağlandı yedim
Kast eyliyor seyyitlere bazılar. [20210824/174-175-b]

3- Bir dilber görmüşüm şol ulu soyda
Ay ile güneşten güzeldir güzel
Görmedim kaşların kıvrılı yayda
Yusuf'u Kenan'dan güzeldir güzel

Okudum hüsnünde on iki imam
Baktım gözlerine Şah-ı Merdân
Sordum aslın nerden der Horasan
O Eba Müslim'den güzeldir güzel

*Mihman ettim hanme gülyüzlü yarı
Gaflet uykusundan uyardı beni
Kendime bildirdi kelli noksanı
O Hızır İlyas'tan güzeldir güzel*

*Yazıldı kalbime seb'u'l-mesani
Doya doya seyr eyledim cananı
Dişleri zuber dudak mercanı
Ademden hatemden güzeldir güzel*

*İsmim Mehmet mahlası Mahiri
Gahi gizli gördüm gahi zahiri
Şükür tavaf ettim Irak-ı tahiri
Çiştî aladan güzeldir güzel. [20210824/175]*

*4- Zahit gaybette Allah ararsın
Yeryüzünde gezen kula bak kula
Gusül eyleyip daim namaz kılırsın
Yol içinde gizli yola bak yola*

*Didardan haberin yok cennet ararsın
Mahbup oğlan kız gördükçe dişlerin bilersin
Riya ile ibadete yarsın
Üstünde tur yüklü çula bak bak çula*

*Cahil olup iki cihanda gel olma bed-nam
Gittiğin yol yanlışır asla ben gitmem
Muaviye'nin düzdüğü haddeyi tutmam
Ehlibeyti zikreden dile bak dile*

*Yüküm cevahirdir ham meta satmam
Amma ki eli her yana atmam
Sen ki gördüğüm her zerreyi yutmam
Kamil mürşide er hâle bak hale*

*Bülbülüm her güle her dilde ötmem
Tatlıdır tavasımız acıya katmam
Hocalık hacılık sofuluk yapmam
Müminin kalbinde nura bak nura*

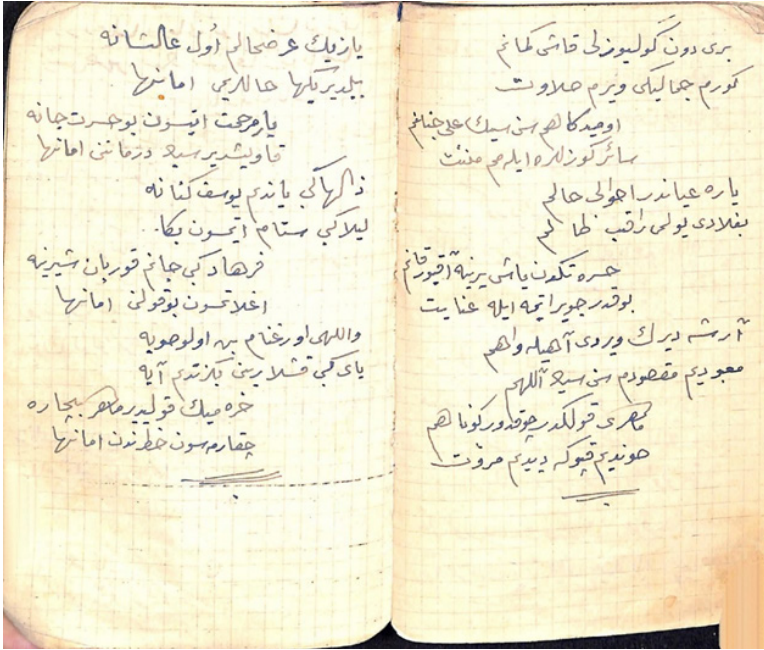
*Nasihatim sana ey hoca fakı
Eğri yolam dersin o ulu hakkı
Ali evladını sev Kuran'ı oku
Mahir'in taptığı yere bak yere. [202110824/176]*

*5- Yeridün gülyüzlü kaşı keman
Görem cemalini verem salavat
Ümitgâhım sensin Ali cananım
Sair güzellere eylemem minnet*

*Yara ayandır ahvali halim
Bağladı yolu rakib zalim*

Hasretten yaş yerine akıyor kanım
Bu kadar cevretme eyle inayet

Arşa direk verdi ahıla vahım
Mabudum maksudum sensin Allah'ım
Mahiri kulundur çoktur günahım
Sundum kapına dedim mürüvvet. [202110824/177a]

6- Yazın arzuhalim o alişana
Bildirdim ha hallerimi aman ha
Yar merhamet etsin bu hasret cana
Kavuşursun dermanına aman ha

Zaliha gibi yandım Yusuf Kenan'a
Leyla gibi sitem etsin bana
Ferhat gibi canım kurban Şirin'e
Ağlatmasın bu kulunu aman ha

Vallahi urgunam ben ulu soya
Yay gibi kaşlarını benzettim aya
Hürrem'in kuludur Mahir biçare
Çıkarmasın hattından aman ha. [202110824/177b]

7- Diz çökmüş oturur Zülfikar elinde
Ben şahımı gördüm şükür gazidir
Daim zikrederim vasfın dilde
Ben şahım gördüm şükür gazidir

*Hasanı Hüseyin budur atası
Zeynelabidin büyük ceddesi
Hakikatte müminlerin Huda'sı
Ben şahımı gördüm şükür gazidir*

*Muhammet Bakır'dan Caferi Sadık
Kazım Rıza'nın nurunda aydın
Taki'nin lutfuyla Naki'ye erdin
Seyyit Hüseyin'den geldim gazidir*

*Hasanü'l-Askeri'yi biz ulu bildik
Muhammet Mehdiden ruhsat aldık
Battal Gaziyile çok küffar kırdık
O cihatta birlikte idim gazidir*

*Gahi sultan olduk gahi kul olduk
Gahi bülbül olduk gahi gül olduk
Gahi nihan olduk gahi var olduk
Nice nice devran kıldık gazidir*

*Nişabur şehrinde mevcut bulunduk
Mürşidimle birlikte mektebe vardık
Lokman Perendeden ilim öğrendik
Hod be hod cemalini gördük gazinin*

*Atalar belinden madare geçtik
Ham ile hassı eledik seçtik
Güvercin şeklinde semada uçtuk
Yürümez her can bilmez gaziler*

*Hakkın emri ile teşrif kıldık
Rum diyarına irşada geldik
Sulıca Karahüyük'te ikamet kıldık
Ceset bir baş iki olduk gaziler*

*Urum erleri cem olup geldi
Ali'nin velinin fermanını gördü
Beyat alsın diye pir emir verdi
Cümlesine rehber oldum gaziler*

*O demde cümlenin nasibini verdi
Her birini bir diyara rehber gönderdi
Kendime nusret kılıncını verdi
Tekbir edip beline taktı gaziler*

*İsmim Hacım iken Kolu Açık urdu
Ehli irfan olan fark etti bildi
Kendimi zatına rafık kıldı
Üstadımla bâr kardım gaziler*

*Bin üç yüz üç Erguvandan eyledim zuhur
İsmim dillerde zikr olur Mehmet Mahir*

*Me'budum mürşidim bir ırk-ı tâhir
Kalu bela emrindeyim gaziler. [20210824/65].*

*8- Yusuf'u görünce zayi oldu aklım
Şöyle bir civana yandım gaziler
Rıza Rifa Naki ihsana şükrüm
Andıkça ismini sinam sızılar*

*Feyzullah Celal Cemal'dir zikrim
Huzuru Hamdullah azru ettim naklim
Hadi'yle Naci cem etti fikrim
Anın için gönül dostun? arzular*

*Hüseyin Fevzi çezdirdi yükü
Ziyanim vasf eder daima hakkı
Mahir tamam oldu burada on iki
Hüddam-ı Şah-ı Merdân şundan gözler. [20210826/6]*

*9- Tellî turnam gider isen yaylaya
Dosta benim için var selam söyle
Pervaz urup hoş çıktın semaya
Gök kubbe üstünde dur selam söyle*

*Horasan'dan gelen sulb-ı mevlâya
Kırklar meydanında çeşmi ağlaya
Düştüm sevdasından âh u nalaya
Meşhedine yüzün sür selam söyle*

*Turnam varaha ehlinin saraya
Sakin uğramadan geçme oraya
Tebliğ et bu arzum hazmeyan
Huzuru hazrete ger selam söyle*

*Hamdullah'tan ihsan yoksa bana
Hadiy-i Naci benzer şems ile aya
Canım kurban Hasan-ı Kerbelaya
Mevaliy-i gözümü gör selam söyle*

*Bendesiyim bende oldum Ali Rıza'ya
Rifat Ali ihsan hem Naki Taki'ye
Feyzullah Celal Yusuf Rıza'ya
Masumuni nazar kıl selam söyle*

*Gönül dalgalıdır benzer sabaya
Yangınım men nesl-i ali abaya
Bağışla cerimemi Zülfüm Şefika'ya
Gül yüzlü sultana ir selam söyle*

*Zikr eyledim bunu bir hub turnaya
Götürdü arzumu kışları baya
Rahmet etsin bu Mahir biçareye
Şu şu çuşgun halimi var beyan eyle. [20210826/7]*

10- Köşede oturup bıyık kıvırdın
Tavus eti helal deyü buyurdun
Cehaletin cihan-ı aleme duyurdun
Bu zulme avlallık isnat ya hu

Külliyeye rafık olup tazı gezdirdin
Çekip rakı-i güzü süzdürdün
Nice müminleri yoldan azdırdın
Ayhan canlara kesrettir ya hu

Bir ismin Ali idi bir ismin Abbas
Yazılmış kalbine hannası'l-vesvas
Şimdi şöhret buldun hocadan miras
Eski isimler sana isnaddır Ya hu

Simayı buldurup şarip kestirdin
Hünkâr ismi alanları susturdun
Fakihliğin fakihlik yazdırdın
U size büyük bir mesneddir Ya hu

Bu Kul Mahir'in geldi coşuna
Gine sevda tacın urdu başına
Bir şaha bende olmuş eyleşti işine
Adem kim hayvan kim isbat ya hu. [20210826/19]

11- İlgit ilgit esen seherin yeli
Horasan pirinden bana bir haber
Şimdi yine arttı aşkın zarı
Bülbülüm gülümden bana bir haber

Bir dahi göreydi ol hub cananı
Yolunda sarf edem bu tatlı canı
Aksine devr eden çarhı devranı
Gül yüzlü yârimden bana bir haber

Zalimler zul edip bağladı yolu
Gamlı haber verir ançarın oğlu
İlimizden cevreyleme harami veli
Zahiren batınan bir haber

Bozuk düzen oldu gönlün teli
Görünmez gözüme Malya'nın çölü
Nolor rahmeyle Yusuf-ı sani
Seher yeliyle bana bir haber

Gam kesretiyle Mahir kulunu
İtiraz kabul tek görem bildir halini
Bekliyorum hayır haber yolunu
Bugün habı nazda bana bir haber. [20210826/21]

12- Üç yüz otuz dokuz birinci azimet
Nasip oldu hakpaye yüz süreyim

Sair güzellere eylemem minnet
Çeşmi fani ile cananı gördüm

Gören gözler meftun olur ya elbet
Taştan taşa çaldı beni ne hikmet
Bazı da mecnune eyler inayet
Çok görmen erenler leylaya yandım

29'dan 42 olunca sene
Hasretin kar etmez mi bu cana
Dertliden dertli oldu Mahir divane
Gel yetiş tabanım işte ben öldüm. [20210826/22]

13- Günden güne hayaline yeldiğim
Kesti muhabbeti nedendir bilmem
Aşka gelip zülfünü döktüğüm
İşim efgan oldu bir demde gülmem

El bağlayıp divanına durduğum
Pervane olup şulesine yandığım
Mecnun gibi sahralarda kaldığım
Bir derdi leyladır gayrıya bilmem

Üç gün görmesem sanki bir yıldır
Kullara asan cürmümü bildir
Al bu arzuhalim müşkülüm kandır
Bilip şu haldeyim insafa gelmek

Nesimi gibi derim aldırсан
Nasiri gibi boynumu ursan
Cabur gibi gel fırına gir desen
Yanaram vallahi emrinden dönmem

Hoş olmaz mı Kul Mahir'i güldürsen
Görüşmek nasip edip murat aldırсан
Al yanaklarından bir buse versen
Ölseme yolunda gam keser odulmam. [20210826/23]

14- Tan yıldızı gibi parlayıp doğdum
Aya arşu hüküm yoktur erenler
Sevdim ise ben bir leylayı sevdim
Çok görürsün bana aman ya erenler

Evvel şahin olup dağlarda durdum
Arı gibi her çiçeğe el sundum
Şimdi bülbül olup bir güle yandım
Bu sırra agâhtır aşka yılanlar

Kim ne bilsin Kul Mahir'in halini
Şükür dosta yakın etti yolunu
Dü-cihanın bedilinde barını
Habibullah için serin görenler. [20210826/24]

15- Rakibler tan ederler hakkımda
Bir fenalık var mı ahvalimizde
Bağlıyız biz bir gerçeğin nutkunda
Zikr ederiz hakkı zenabımızda

Pirimin telkini müngüş guşumda
Sevdası sinemde dalfa başımda [24]
Gördüm şükür yarı yine düşümde
Ders alırsız hab-ı hubanımızda

Hata bulmaz mı adem oğlunda
Okuruz tevbe-i nasihu kavlimizde
Kesmem ümidimi mevlam dilimdi
Verin etmez günahı mizanımızda

Bülbülüm ben sevgim çoktur gülümde
Ehli biten aşkı baki serimde
Kemberbendi ilahi bağlı belimde
Merdler yanar ateş sevratımızda

Mahir'im cüda vardır elimde
Nice yara açtım ad u serinde
Serbaş oynadırım dostun yolunda
Mat olur münkir meydanımızda. [20210826/25]

16- Dört Senedir gülcemale hasret
Yaşıl turna nazlı yardan bir haber
Deli gönlüm çeker gamı kesret
Yaşıl turna nazlı yardan bir haber

Tebliğ et arzımı eylesin himmet
Yüz sürem merada ederse kismet
Mahvetti bendesini nedir bu hikmet
Yaşyı turna nazlı yardan bir haber

Rakib zulme verdi nusret
Kul Mahir eder ahıyla firkat
Birgün olur insafa gelir ya elbet
Yaşıl turna nazlı yardan bir haber. [20210826/26]

17- Lütfun erdi Cemal sevdana düştüm
Zebanım böbüldür figana güle
Ciğer kebab edip bu serden geçtim
Layık gördün meşkurum bu hale

Hamdullah didarına eriştim
Nasip olup elinden bir dolu içtim
Beyat verip katarına kavuştum
İhsanın olunca erdim bu yola

Can terceman edip elkana düştüm
Bir meydanda hal olup piştüm

*Alemi Cavidandan gevherler saçtım
Mahiri leylanın methini söyle. [20210826/30]*

*18-..... güzelim teşrifin nereden
Merhaba hoş geldin safalar ile
Gayet hub yaratmış seni yaradan
Gören aşık olur sıdkı imanı ile*

*Bilemedim ne hal geçti aradan
Bülbüllerden her dem güle zar eden
Cemali şulendir pervane eden
Teşrif eyle dilber defalar ile*

*Ham hayaldir insanları har eden
Benlik davasıdır haktan devreden
Affeyle kusurumu gülyüzlü yezdan
Mahiri kulun geldi hatalar ile. [20210826/31]*

*19- Sen bu kapıya hor bakma
Ali burada veli burada
Sana bana zeban verdi
Gevherleriyle kâni burada*

*Sakın doğru yoldan çıkma
Güzel canı nara yakma
Yapılmış binayı yıkma
Beyan burda canan burada [20210826/31]*

*Mahiri kendini yokla
Kimsenin aybına bakma
Mürşidin emrinden çıkma
Tariki müstakim burada. [20210826/32]*

*20- Bir mahı mahbuba yolum düş geldi
.....çıkan kelama yandım
Şükrolsun bu gece mihmanım oldu
Kaşlar hame-i kudreti kaleme yandım*

*Seher vakti gelip muhabbet kıldı
Keremkânından müşkülüm kandı
Bugün bendesine bir dolu sundu
İsmi Zehra sulb-i Cemal'e yandım*

*Ağyar olan derki nerede gördü
Aşıklar maşukun özünde buldu
Bu Kul Mahiri'ye çok insan oldu
Nutuklar lutfeden zebana yandım. [20210826/33]*

Sonuç

Bu çalışma, parçalar halinde şiiirlerinden bahsedilen ve hakkında müstakil bir çalışma bulunmayan Mehmet Mahir Özkolaçık'ı konu

edinmiştir. Yirminci yüzyılda yaşayan Mehmet Mahir Dede, hem Osmanlı Devletinin son dönemini hem de Türkiye Cumhuriyetinin ilk dönemlerine şahitlik etmiş ve bu dönemde Koluvaçık Hacım Sultan Ocağına bağlı taliplerinin hizmetini yürütmüştür.

Çalışmada Mehmet Mahir'in hayatına kısaca değinilerek Koluvaçık Hacım Sultan Ocağı'ndan İsmail Özmen Dede'nin aileden kalan yazma eserlerinden tespit edilen şiirlere yer verilmiştir. Böylece Mehmet Mahir Dede hakkındaki bu çalışmayla hem ailedeki yazmalar yeniden gözden geçirilip Mahir, Mahiri, Kul Mahir ve Âşık Mahir mahlasıyla var olan şiirlerden yirmi adet seçilerek buraya alınmıştır. Şiirlerin ana konuları arasında on iki imamı konu alan Duvazdeh İmam, Hacı Bektaş Veli Dergâhı ve Hünkâr Hacı Bektaş Veli Evlatları olan Çelebi/Ulusoy ailesinin hizmet görenlerinin isimlerine çok yer verilmiştir. Ayrıca "Ehlibeyt muhabbeti ve şairin dönemine işaret eden toplumsal değişim veya yol, tarikat bağlılığına yönelik yaptığı tespitler" de şiirlerinde bulunmaktadır.

Kaynaklar / References

- Özmen, İ. (2022). *Koluvaçık Hacım Sultan ile Velâyetnamesi*, 2. Baskı, Sarmal Kitabevi.
- Özmen, İ. (1998). *Alevi Bektaşî Şiirleri Antolojisi*, Cilt 5, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- İsmail Özmen Çekmecesi Yazmaları*, Ankara Hacı Bayram Veli Türk Kültürü Açısından Hacı Bektaş Veli Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Kütüphanesi, No: 20210823; 20210824; 20210826.